

UPITNIK ZA KANDIDATA ZA POVJERENIKA**Christophe HANSEN****Poljoprivreda i hrana****1. Opća sposobnost, predanost europskim ciljevima i osobna nezavisnost**

Koji su aspekti Vaših osobnih kvalifikacija i iskustva posebno relevantni za preuzimanje dužnosti povjerenika i promicanje općih europskih interesa, posebno u području za koje biste bili nadležni? Kako ćete doprinosti provedbi političkih smjernica Komisije? Kako ćete provoditi rodno osviještenu politiku i integrirati rodnu perspektivu u sva područja politike koja pripadaju Vašem resoru? Kako ćete provoditi politiku uključivanja mladih?

Koja jamstva u pogledu svoje nezavisnosti možete dati Europskom parlamentu i kako namjeravate osigurati da ni jedna Vaša prošla, sadašnja ili buduća aktivnost ne dovede u pitanje obnašanje Vaših dužnosti u Komisiji?

Već više od pet godina zastupnik sam u Europskom parlamentu te obnašam brojne dužnosti u raznim odborima, a 2022. izabran sam za kvestora u Europskom parlamentu. Nastojao sam ojačati tu instituciju i poboljšati uvjete u kojima njezini članovi rade. Kao izvjestitelj gradio sam mostove među klubovima zastupnika. Dokaz tome je osvajanje velike većine na plenarnoj sjednici o pitanjima kao što su Uredba o stranim subvencijama, Sporazum o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine te Direktiva o vodi za piće. Ako Parlament potvrdi da i dalje mogu služiti europskom projektu kao povjerenik, steći ću neprocjenjivo iskustvo iz prve ruke o vrijednosti uključivog slušanja i kompromisa.

Odrastajući i radeći na malom obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu na granici Luksemburga i Belgije rano sam iskusio prednosti Unije. Zbog tog stvarnog iskustva, te diplome iz znanosti o okolišu i upravljanja rizicima, istinski poštujem okoliš, duboko sam uvjeren u nužnost stvaranja održivih izvora zarade za one koji su posvećeni zemlji i hrani te prepoznajem važnost poljoprivrednih i okolišnih politika EU-a. Stoga mi je posebno drago što mi je predsjednica povjerila portfelj poljoprivrede i hrane. Tijekom svoje profesionalne karijere i javne službe usredotočio sam se na pitanja koja se odnose na prirodu i poljoprivredu, kao predsjednik Odbora za okoliš, klimu i biološku raznolikost te kao član Odbora za poljoprivredu, vinogradarstvo i ruralni razvoj u luksemburškom Zastupničkom domu. U tom sam radu primijetio da poljoprivreda ne privlači mlade.

Pozdravljam činjenicu da je predsjednica za prioritet mojeg resora postavila jačanje konkurentnosti, otpornosti i održivosti poljoprivrednog i prehrambenog sektora. Kako bi poljoprivreda mogla odgovoriti na buduće izazove, budućim generacijama koje trebaju preuzeti brigu o zemlji treba pružiti zadovoljstvo i dostojanstvo. U potpunosti dijelim njezino stajalište da je za to potrebno ozbiljno shvatiti probleme ljudi u ruralnim sredinama, koje čine više od 30 % stanovništva EU-a. Pobrinit ću se za to da se provedu mjere na temelju izvješća o strateškom dijalogu o budućnosti poljoprivrede, uvrštenom među četiri izvješća koja će poslužiti kao osnova za rad Kolegija. Obvezujem se da ću surađivati s dionicima i državama članicama kako bi se dobro iskoristili relevantni instrumenti ZPP-a za povećanje udjela žena u poljoprivredi i poboljšanje njihova položaja u ruralnim područjima i kako bi se djelotvorno dopunile nacionalne intervencije. Potrudit ću se da ZPP usmjerimo prema tom cilju, na primjer, lakšim odobravanjem zajmova za poljoprivrednice i dodatnim ulaganjima u njihova poljoprivredna gospodarstva. Osim toga, pobrinit ću se za to da moj kabinet poštuje rodnu ravnotežu.

Vrlo su mi bitna i pitanja generacijske obnove i potpore mladim poljoprivrednicima. Cilj mi je poljoprivredna politika zbog koje će poljoprivreda još desetljećima biti održiva i privlačna djelatnost. Osigurati budućnost poljoprivrede u Europi znači osigurati održivost u svim aspektima, od zdravlja tla do otpornosti vodoopskrbe i pripravnosti na klimatske rizike, od promidžbe uspješnih ruralnih područja i poticanja ulaganja i inovacija, uključujući pristup kapitalu, do profitabilnosti poljoprivredne struke i jačanja položaja poljoprivrednika u lancu

vrijednosti prehrambenih proizvoda. Uz predstavljanje strategije za generacijsku obnovu, pri provedbi aktualnog ZPP-a posvetit ću posebnu pozornost potrebama i problemima mladih, nadovezujući se na godišnje dijaloge o politici za mlade, a prvi će se dijalog organizirati već u prvih 100 dana mandata novog Kolegija.

Tijekom svoje karijere i u svojoj javnoj službi poštovao sam pravila o neovisnosti i odgovornosti. I dalje ću u potpunosti poštovati tekst i duh Ugovorâ, među ostalim obvezu djelovanja u europskom interesu bez ičijeg utjecaja, a posebno kad je riječ o obvezi potpune neovisnosti, transparentnosti, nepristranosti i dostupnosti Komisiji. U potpunosti ću poštovati i Kodeks ponašanja članova Europske komisije. Obvezujem se da ću odmah obavijestiti predsjednicu o svakoj situaciji koja bi mogla dovesti do sukoba interesa pri obnašanju mojih službenih dužnosti, a ako bude potrebna kakva promjena, ažurirat ću svoju izjavu o interesima, koja će biti dostupna javnosti.

2. Upravljanje resorom i suradnja s Europskim parlamentom

Možete li se obvezati na to da ćete propisno obavještavati Parlament o Vašim aktivnostima i aktivnostima Vaših odjela? Kako shvaćate svoju odgovornost prema Parlamentu?

Koje ste konkretne obveze spremni preuzeti u pogledu Vaše angažiranosti u radu s Parlamentom i prisutnosti u Parlamentu (i u odborima i na plenarnim sjednicama), u pogledu transparentnosti, suradnje i učinkovitog daljnjeg postupanja u vezi sa stajalištima Parlamenta i njegovim zahtjevima za zakonodavne inicijative? Jeste li spremni Parlamentu pravovremeno pružati informacije i dokumente o planiranim inicijativama ili postupcima koji su u tijeku, jednako kao i Vijeću?

U potpunosti se obvezujem obavještavati Parlament o svojim aktivnostima i aktivnostima Glavne uprave za poljoprivredu i ruralni razvoj. Moje iskustvo kao zastupnika u Europskom parlamentu i luksemburškom Zastupničkom domu znači da su mi odgovornost prema parlamentu, politička kontrola i demokratski nadzor izvršne vlasti postali prirodni. Preuzet ću punu političku odgovornost za svoje djelovanje u području poljoprivrede i hrane pred Europskim parlamentom i europskim građanima koje on zastupa. Moja dužnost kao člana Kolegija, ako budem potvrđen, podrazumijeva suradnju s kolegama povjerenicima u duhu kolegijalnosti i lojalnosti, u skladu s metodama rada koje je utvrdila predsjednica. Poljoprivreda i hrana neodvojivo su povezane s drugim politikama, zbog čega je ta suradnja još važnija. Budući da sam bio zastupnik u Europskom parlamentu više od pet godina, u potpunosti dijelim legitimna očekivanja Parlamenta od povjerenika. Dijalog i redoviti otvoreni razgovori s odborima i na plenarnim sjednicama temelj su našeg demokratskog angažmana. Uvijek će mi biti čast vratiti se u Parlament, odgovoriti na pitanja zastupnika i održati visoku razinu uzajamnog povjerenja, otvorenosti i transparentnosti u suradnji. Predsjednica je u svojim političkim smjernicama naglasila odlučnost da ojača dijalog s Parlamentom. U potpunosti se slažem s time jer se tako priznaje važnost suradnje s Parlamentom i njegovim izabranim zastupnicima u pogledu učinkovitosti i legitimnosti političkog procesa EU-a. Stoga se obvezujem da ću redovito prisustvovati plenarnim sjednicama Parlamenta i blisko surađivati s odborima uključenima u pitanja poljoprivrede i hrane, njihovim članovima, koordinatorima i predsjednicima. Kao zastupnik u Parlamentu nazočio sam gotovo svakoj plenarnoj sjednici. Budem li izabran za člana Kolegija, i dalje ću održavati taj vrlo visoki standard. Pobrinit ću se za to da i ista razina otvorenosti, transparentnosti i suradnje usmjeravaju rad mojeg kabineta i službi Komisije u mojoj nadležnosti.

Redovito ću pratiti stajališta Parlamenta i njegove zahtjeve za zakonodavne inicijative. Preuzimam odgovornost za provedbu odredbi Okvirnog sporazuma iz 2010. i Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva iz 2016. u svojim područjima nadležnosti. Uzimat ću u obzir stajališta Parlamenta i dat ću sve od sebe da rezolucije Parlamenta brzo dobivaju pismeni odgovor. Svjestan sam toga da je predsjednica u svojim političkim smjernicama izrazila predanost produblivanju suradnje na temelju članka 225. UFEU-a i tražila od povjerenika da sudjeluju u strukturiranim dijalogima s parlamentarnim odborima o tim rezolucijama. Rado ću to učiniti i možete očekivati da ću često biti u Bruxellesu i Strasbourgu.

Naposljetku, imao sam čast sudjelovati u nekoliko zakonodavnih postupaka, od sastavljanja i pregovaranja o unutarnjem stajalištu Parlamenta do postizanja dogovora u međuinstitucijskim pregovorima. To me je iskustvo ostavilo duboko uvjerenog u nužnost jednakog postupanja prema Parlamentu i Vijeću te u nužnost izgradnje posebnog partnerstva Parlamenta i Komisije. Stoga se obvezujem da ću u potpunosti provesti odredbe navedenih sporazuma te osigurati jednako postupanje kad god su nadležnosti Parlamenta i Vijeća jednake. Smatram da je to preduvjet da se svim trima institucijama omogući da u sljedećih pet godina uspješno pregovaraju i postignu političke dogovore koji ispunjavaju očekivanja europskih građana.

Pitanja Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj

3. Prosvjedi poljoprivrednika u proljeće jasno su dali do znanja s kakvim se golemim poteškoćama suočavaju poljoprivrednici. Tom su prilikom posebno istaknuti potreba za pravednim prihodima, niska profitabilnost poljoprivrede zbog niskih proizvođačkih cijena i visokih ulaznih troškova, nepošteno tržišno natjecanje zbog uvoza iz trećih zemalja i nedostatak reciprociteta te regulatorno opterećenje i nedostatak poticaja za ispunjavanje visokih ekoloških standarda u poljoprivredi. Budući da su poljoprivrednici često najslabija karika u lancu opskrbe hranom i da su njihovi prihodi strukturno ispod prosjeka drugih sektora, kako poimate „Viziju za poljoprivredu i hranu“, najavljenju u Vašem mandatnom pismu kandidata za povjerenika, kojom bi se poljoprivrednicima osigurali pravedni prihodi, poboljšao njihov položaj u lancu opskrbe hranom, povećala transparentnost u određivanju cijena i u sektor privukli mladi poljoprivrednici? Koje je Vaše rješenje za kratkoročno i dugoročno dodatno ublaženje i pojednostavnjenje administrativnog opterećenja i obveza izvješćivanja koje proizlaze iz različitih politika za poljoprivrednike?

Poljoprivrednici i oni koji namjeravaju raditi u toj djelatnosti zaslužuju jasnu viziju poljoprivrede i prehrambenih sustava koja budućim generacijama donosi veću sigurnost. Sada smo na prekretnici i moramo se zapitati: koji će uvjeti poljoprivrednicima omogućiti da nastave gospodariti zemljištem, pružiti im ispunjenje i dostojanstvo te da danas, sutra i 2040. mogu živjeti na svojim poljoprivrednim gospodarstvima?

Za mnoge je poljoprivrednike ovo bila teška godina, no čuli smo njihov glas. Niski i neredoviti prihodi, neuravnoteženi poslovni odnosi u vrijednosnom lancu, kumulativni regulatorni zahtjevi, posljedice klimatskih promjena i sve veća geopolitička nestabilnost izazovi su zbog kojih je poljoprivreda često neisplativa. Stoga nije iznenađujuće da poljoprivreda ne privlači mlade.

Želim pozdraviti iznimnu otpornost poljoprivrednika proteklih godina. Omogućili su dovoljno sigurne i visokokvalitetne hrane za Europu i treće zemlje, a istodobno su se brinuli za zemlju, očuvali krajobrazu i održali našu kulturnu baštinu i dinamičnost naših ruralnih područja. Budem li potvrđen kao povjerenik, pripremit ću viziju za poljoprivredu i hranu u prvih 100 dana svojeg mandata te raditi pod vodstvom predsjednice i u suradnji s drugim članovima Kolegija. To će biti plan za buduće inicijative koje će obuhvatiti širok raspon strateških pitanja za poljoprivredu i hranu.

U toj će se viziji obuhvatiti cijeli poljoprivredno-prehrambeni vrijednosni lanac i predložiti načini za osiguravanje dugoročne konkurentnosti, održivosti, profitabilnosti i privlačnosti tog sektora, čime će se očuvati raznolikost poljoprivrede na cijelom našem kontinentu. Baviti će se, među ostalim, socioekonomskom situacijom poljoprivrednika, a posebno njihovim dohotcima, uspostavljanjem pravednijih lanaca vrijednosti, povećanjem otpornosti poljoprivrednih gospodarstava, poticanjem održive poljoprivredne prakse, smanjenjem gubitaka i rasipanja hrane, upravljanjem i smanjenjem administrativnog opterećenja koje proizlazi iz nacionalnog i europskog zakonodavstva i zahtjeva za izvješćivanje te će poticati znanje, inovacije i ulaganja.

U viziji će se utvrditi naš budući napredak u tim ključnim područjima, u suradnji s dionicima, državama članicama i Europskim parlamentom. Temeljiti će se na izvješću o strateškom dijalogu o budućnosti poljoprivrede EU-a i uzeti u obzir relevantna stajališta, prvenstveno Europskog parlamenta i Vijeća.

Glavno načelo moje vizije je stvoriti uvjete zahvaljujući kojima generacijska obnova neće zaostajati jer će poljoprivreda još desetljećima biti održiva i privlačna djelatnost. Najnoviji podaci pokazuju da poljoprivrednici mlađi od 40 godina upravljaju samo s 12 % svih poljoprivrednih gospodarstava u EU-u. Stoga je potrebno odlučno djelovati kako bismo osigurali budućnost poljoprivrede za nadolazeće generacije. Moramo im omogućiti ispunjenje u poljoprivrednim djelatnostima zahvaljujući proizvodnim sustavima u kojima priroda i poljoprivreda idu ruku pod ruku jer se tako osigurava visokokvalitetna hrana. Mladim poljoprivrednicima potrebni su pravedni prihodi, plodna tla, pristup zemljištu i kapitalu, odgovarajuće vještine, tehnologija i inovativni materijal za uzgoj, otporni sustavi uzgoja usjeva i stoke koji zadovoljavaju i potražnju potrošača zahvaljujući održivoj proizvodnji na privlačnim ruralnim područjima.

Zato ću blisko surađivati s mladim poljoprivrednicima i europskom mladeži, među ostalim u okviru dijaloga o politici za mlade u prvih 100 dana novog mandata, kako bismo razvili strategiju za generacijsku obnovu. Cilj je te strategije omogućiti mladim poljoprivrednicima da svoj poduzetnički duh i inovacijski potencijal u potpunosti usmjere na budućnost tog sektora. Obuhvaćat će konkretne i inovativne mjere kako bi se uklonile glavne prepreke generacijskoj obnovi, kao što su pristup zemljištu, kreditima i znanju. Jedna od tih mjera bit će europski opservatorij za zemljište, koji bi nam pomogao u promicanju transparentnosti na tržištu zemljišta, među ostalim s pomoću mehanizma za provjeru podrijetla ulaganja u zemljište i poljoprivredna gospodarstva.

Pravedan i dostatan dohodak od poljoprivrednih djelatnosti ključan je uvjet za ostanak poljoprivrednika u toj struci te da se pridruže novi. Međutim, prihodi poljoprivrednika trenutačno su u prosjeku znatno niži od prosječnih plaća u EU-u. Mnogi poljoprivrednici nemaju potrebna sredstva za ulaganje u tranziciju i to moramo promijeniti. Poljoprivrednici moraju ostvariti bolje prihode na tržištu, što će im omogućiti da ostvare potrebna ulaganja kako bi bili otporni na promjene u budućnosti i svoja poljoprivredna gospodarstva učinili otpornijima.

Kako bih to postigao, budem li potvrđen kao povjerenik, zalagat ću se za sveobuhvatan skup mjera. Moramo se osloniti na sve izvore prihoda: dohodak od tržišta, javnu potporu dohotku i nove, alternativne izvore financiranja, na primjer za sekvestraciju ugljika u poljoprivredi. Krajnji cilj naše politike mora biti da osiguramo da poljoprivrednici ostvaruju pravedne prihode na tržištu te da pritom zaštitimo naša tla i okoliš kako bi se osnova poljoprivrede očuvala za buduće generacije. Očito je da je potpora u okviru ZPP-a i dalje ključna za potporu poljoprivrednicima, njihovo nagrađivanje za usluge ekosustava i kompenzaciju za rad na područjima s prirodnim ograničenjima te za potporu ulaganjima u ublažavanje klimatskih promjena, prilagodbu tim promjenama i ispunjavanje obveza u području okoliša. Kad je riječ o zajedničkoj poljoprivrednoj politici, moramo je pojednostavniti i usmjeriti te pronaći ravnotežu između poticaja, ulaganja i propisa. Pobrinut ću se za to da se pruži socioekonomska potpora poljoprivrednicima kojima je najpotrebnija, prvenstveno malim poljoprivrednicima, osiguraju poticaji za usluge ekosustava i podupru naša ruralna područja.

Kako bi poljoprivrednici ostvarili pristojne prihode na tržištu, moraju moći pregovarati o pravednim cijenama. Međutim, trenutačno mnogi poljoprivrednici to ne mogu učiniti zbog slabijeg pregovaračkog položaja i nedostatka transparentnosti tržišta. Obvezujem se da ću dodatno ojačati pregovaračku moć poljoprivrednika i smanjiti rizik da sustavno budu prisiljeni prodavati po cijeni nižoj od troškova proizvodnje.

Budem li potvrđen kao povjerenik, ukratko ću opisati kako se to može postići u okviru vizije za poljoprivredu i hranu. Prvo, moramo pomoći poljoprivrednicima da bolje iskoriste postojeće instrumente, posebno mogućnost pridruživanja organizacijama proizvođača i njihovim udruženjima. Drugo, preporučit ću Komisiji da brzo predloži ciljne izmjene Uredbe o zajedničkoj organizaciji tržišta kako bi se ojačao položaj proizvođača u pregovorima i sklapanju ugovora o opskrbi poljoprivrednim proizvodima, potaknula suradnja i poboljšao prijenos cijena. Slično tome, kako bi se poljoprivrednike dodatno zaštitilo od nepoštenih trgovačkih praksi, preporučit ću Komisiji da predloži nove propise o prekograničnoj provedbi u okviru Direktive o nepoštenim trgovačkim praksama. Na temelju rezultata aktualne evaluacije Direktive o nepoštenim trgovačkim praksama razmotrit ću, u bliskoj suradnji sa svim dionicima, reviziju postojećih propisa. Nadalje, namjeravam ojačati povjerenje među subjektima u lancu vrijednosti povećanjem transparentnosti u formiranju i prijenosu cijena na temelju uvida novog opservatorija za poljoprivredno-prehrambeni lanac.

Naposljetku, pojednostavnjenje i učinkovita provedba bit će mi prioritet. Jednostavnije politike i pristup odgovarajućim instrumentima nužni su za konkurentniju poljoprivredu. Potrebni su i smisleno izvješćivanje te kontrole kako bi se na odgovarajući način pratilo postizanje ciljeva politike, uključujući okolišne ciljeve. Moja vizija budućnosti stoga će težiti ravnoteži: omogućavanje poljoprivrednicima da obrađuju zemlju bez prekomjerne birokracije, uz istodobno pružanje odgovarajuće razine jamstva kad je riječ o dodjeli sredstava EU-a na temelju odgovarajućih ciljeva i uspješnosti. U tu svrhu moramo iskoristiti prednosti digitalne tehnologije i povezanih instrumenata, smanjiti opterećenje za manje korisnike jednostavnim programima te ujednačiti digitalne sposobnosti mlađih i starijih poljoprivrednika.

Komisija trenutačno temeljito analizira administrativno opterećenje za poljoprivrednike i nacionalna tijela jer i dalje ima mnogo prostora za poboljšanje. Obvezujem se da ću nastaviti raditi na tome na temelju rezultata analize koja je u tijeku. Namjeravam blisko surađivati sa svojim kolegama u Kolegiju te s dionicima, državama članicama i Europskim parlamentom kako bi se dodatno smanjilo administrativno opterećenje za poljoprivrednike u cjelokupnom europskom zakonodavstvu koje utječe na poljoprivredni sektor. Nadalje, smanjenje opterećenja za poljoprivrednike i pojednostavnjenje ZPP-a bit će prioritet za prijedloge ZPP-a nakon 2027.

4. Koje je Vaše stajalište u pogledu posljedica koje bi proširenje imalo na budući ZPP, posebno na budućnost izravnih plaćanja? Kako namjeravate izbjeći ili ublažiti moguće negativne učinke procesa proširenja na poljoprivredna tržišta i proizvođače u EU-u? Smatrate li da je u ovom trenutku potrebno dodatno regulirati ulazak ukrajinskih proizvoda kako bi se izbjegla destabilizacija poljoprivrednih tržišta EU-a? Smatrate li da su zaštitne mjere koje su na snazi od prošlog lipnja dovoljne? Općenito, koje je Vaše mišljenje o trenutačnim novim pregovorima o sporazumu o slobodnoj trgovini s Ukrajinom?

Politika proširenja EU-a za naš je kontinent, sad više nego ikad, geostrateško ulaganje u dugoročni mir, stabilnost, utjecaj, konkurentnost i sigurnost, među ostalim sigurnost našeg poljoprivredno-prehrambenog sektora. Moramo podupirati zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidatkinje na njihovu europskom putu i pripremiti se za doček novih članica u Uniji.

Proširenje na zemlje kandidatkinje moglo bi ojačati ulogu EU-a kao geostrateškog aktera u poljoprivrednom sektoru i u podupiranju globalne sigurnosti opskrbe hranom te znatno povećati stratešku autonomiju EU-a u području hrane, hrane za životinje, biomase i tla u vrijeme sve većih rizika zbog klimatskih promjena. Svjesni smo da će biti i izazova. Međutim, to nije prvo proširenje EU-a i nije prvi put da moramo razmisliti o budućnosti ZPP-a u proširenoj Uniji. Prethodno je to postignuto prilagodbom politika EU-a prije pristupanja, strogim pristupnim procesom kojim se osigurava da zemlje kandidatkinje budu u potpunosti pripremljene prije pristupanja te ciljanom pomoći. Zahvaljujući takvom pristupu smanjene su razlike između starih i novih država članica. Službeno pristupanje EU-u nije bio nagli šok za nove i stare države članice, već samo sljedeći korak u integraciji novih država članica u politike i proračun EU-a. To je prema potrebi dopunjeno prijelaznim razdobljima nakon pristupanja, npr. postupnim uvođenjem financijskih sredstava i pristupa tržištu rada EU-a te postupnom integracijom na međunarodno tržište.

Blisko ću surađivati s povjerenicom za proširenje, državama članicama, zemljama kandidatkinjama i dionicima u raspravi o budućnosti poljoprivrede u proširenoj Uniji. Potrebno je procijeniti mogući učinak proširenja na poljoprivredu u sadašnjim državama članicama, uzimajući u obzir sljedeće neizvjesnosti:

- strukture poljoprivrednih gospodarstava i proizvodni kapacitet zemalja kandidatkinja do trenutka njihova pristupanja;
- buduća potpora koju bi zemlje kandidatkinje mogle primiti za prilagodbu svojeg poljoprivrednog sektora (npr. programi pretpristupne pomoći);
- stalni razvoj dinamičnih poljoprivrednih sektora i obrazaca potrošnje u EU-u, zemljama kandidatkinjama i u svijetu.

Moramo imati na umu da je pristupanje proces koji se temelji na zaslugama i u potpunosti ovisi o objektivnom napretku koji je postigao svaki partner, počevši od temeljnih kriterija za pristupanje EU-u, posebno demokracije, vladavine prava, gospodarskih reformi i reformi javne uprave te da će tako biti i u budućnosti.

Stoga, s proširenjem ili bez njega, naša zajednička poljoprivredna politika mora biti jednostavnija i usmjerenija te mora postići ravnotežu između poticaja, ulaganja i propisa. Posebne potrebe veće Unije nadopunjuju neizbježnu potrebu za moderniziranom i jednostavnijom zajedničkom poljoprivrednom politikom. Proširenje je stoga prilika za bolju usklađenost naše potrošnje sa sadašnjim i budućim ciljevima politike, no nije i pokretač toga.

Uvjeren sam da ćemo, kao i dosad, ZPP moći prilagoditi i pripremiti tako da odgovara situaciji šire Unije, a da pritom ostane učinkovit i da koristi sadašnjim i budućim poljoprivrednicima u svim regijama proširenog EU-a.

Kad je riječ o trgovinskim odnosima s Ukrajinom, dopustite mi da najprije ponovim da podupirem Ukrajinu i potpunu predanost predsjednice von der Leyen nastavku naše nepokolebljive potpore Ukrajini u svjetlu nezakonitog ruskog agresivnog rata protiv te zemlje. Za potporu ukrajinskom gospodarstvu uvedene su hitne mjere u obliku autonomnih trgovinskih mjera EU-a kojima je Ukrajini od lipnja 2022. omogućena potpuna liberalizacija trgovine. S obzirom na mogući pritisak na tržišta susjednih zemalja aktualna Uredba o autonomnim trgovinskim mjerama obuhvaća mehanizme za rješavanje ozbiljnih problema za proizvođače iz EU-a u obliku strožih zaštitnih odredbi. To je pomoglo stabilizaciji najosjetljivijih tržišta i polučilo pozitivne dugoročne rezultate.

Svjestan sam da je dugoročno potreban stabilniji i strukturiraniji dogovor s Ukrajinom o uzajamnoj trgovini poljoprivredno-prehrambenim proizvodima. Komisija se već obvezala pokrenuti pregovore s Ukrajinom o trajnoj i uzajamnoj daljnjoj liberalizaciji trgovine, kako je predviđeno Sporazumom o pridruživanju između EU-a i Ukrajine. Revizija detaljnog i sveobuhvatnog područja slobodne trgovine (DCFTA) pridonijet će i postupnoj integraciji Ukrajine na jedinstveno tržište, što će koristiti građanima i poduzecima iz EU-a i Ukrajine. Uzet će se u obzir iskustva stečena na temelju aktualne liberalizacije te osigurati gospodarska sigurnost i stabilnost u trgovinskim odnosima EU-a i Ukrajine u bliskoj budućnosti. Cilj je ukrajinskim subjektima pružiti trajne mogućnosti za izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u EU i istodobno odgovoriti na zabrinutost dionika iz EU-a, prvenstveno u određenim sektorima u kojima povećani uvoz iz Ukrajine može negativno utjecati na stanje na tržištima. Isto tako, gospodarski subjekti iz EU-a imat će bolji pristup ukrajinskom tržištu. Vodit ću računa o

interesima poljoprivrednika u EU-u i osigurati uravnoteženo postupanje s osjetljivim sektorima u tom procesu. Nadalje, kad je riječ o tom trajnom i uzajamnom otvaranju tržišta, Komisija namjerava povezati lakši pristup europskom tržištu za ukrajinske poljoprivredne proizvode s postupnim usklađivanjem Ukrajine s relevantnim proizvodnim standardima EU-a.

5. Poljoprivreda više od gotovo bilo kojeg drugog sektora ovisi o vanjskim čimbenicima kao što su klimatske prilike, nestabilnost tržišta ili geopolitičke okolnosti na koje ona ima mali ili nikakav utjecaj. Otpornost poljoprivrednog sektora i stabilnost u upravljanju krizama stoga su ključni za buduću poljoprivrednu politiku. Kao kandidat za povjerenika, što biste predložili za poboljšanje otpornosti i upravljanja krizama i rizicima u poljoprivrednom sektoru, uključujući pričuvu za krize, s obzirom na navedene vanjske izazove? Konkretno, koja rješenja predlažete za izazove povezane s vodom, uključujući dostupnost vode, koji postaju sve važniji problemi u poljoprivrednoj proizvodnji?

Klimatske promjene i ekstremni vremenski uvjeti, gubitak bioraznolikosti i onečišćenje te gubitak poljoprivrednog, šumskog i drugog poluprirodnog i prirodnog zemljišta izlažu Europu sve većim rizicima i čine je ranjivom. Kako je istaknuto u europskoj procjeni klimatskih rizika iz ožujka ove godine, proizvodnja usjeva već je dosegla kritične razine u južnoj Europi. Osim toga, geopolitička i povezana gospodarska kretanja vrše sve veći pritisak na poljoprivredu i prehrambene sustave. Svi se možemo složiti da to predstavlja goleme izazove za poljoprivredno-prehrambeni sektor EU-a u vrlo konkurentnom domaćem i globalnom kontekstu. No, poljoprivredno-prehrambeni sektor EU-a istovremeno ima brojne prednosti, osobito kad je riječ o europskim poljoprivrednicima i raznolikosti područja EU-a.

Poljoprivredni i prehrambeni sektor EU-a već je uključen u tranziciju: cilj je povećati njegovu otpornost i održivost, ublažiti klimatske promjene i dodatno im se prilagoditi, smanjiti njihov utjecaj na okoliš te istodobno nastaviti doprinositi sigurnosti opskrbe hranom u EU-u i svijetu zahvaljujući inovativnim i kvalificiranim poljoprivrednicima i poduzetnicima u tom sektoru. To bismo trebali uvažiti.

Budem li potvrđen kao povjerenik, pobrinut ću se da pojačamo potporu poljoprivrednicima i poduzećima u toj tranziciji i stvorimo poticajno okruženje kako bi se svakom poljoprivredniku i poduzetniku u EU-u omogućilo da pronađe poslovni model koji najbolje odgovara njihovim geografskim i klimatskim uvjetima. Kako je navedeno u strateškom dijalogu, da bi se ojačala transformativna otpornost poljoprivredno-prehrambenog sektora potrebna su i kratkoročna i dugoročna rješenja.

Branit ću politiku EU-a za pravedne prihode za europske poljoprivrednike.

Kako bismo se pripremili za budućnost, moramo biti pripravniji na klimatske rizike i poboljšati upravljanje krizama te zadovoljiti posebne potrebe ruralnih područja. U učinkovitom političkom pristupu upravljanju rizicima u poljoprivredi moraju se uzeti u obzir interakcije i kompromisi između različitih rizika, strategija za poljoprivredna gospodarstva, rješenja za tržišta i lance opskrbe te vladinih politika. Iako su za suočavanje s katastrofalnim događajima u kratkoročnom razdoblju potrebni instrumenti za upravljanje krizama, oni ne bi smjeli onemogućiti korjenite promjene i sudjelovanje poljoprivrednika u provođenju dugoročnijih rješenja. Važno je da politike upravljanja rizicima i krizama omogućuju tranziciju prema otpornom i održivom poljoprivrednom sektoru.

Zbog troškova povezanih s izvanrednim događajima poljoprivredna osiguranja sve su rizičnija za osiguravatelje te su potrebni novi pristupi za rješavanje tog problema. Da se razumijemo: postojeći sustavi osiguranja postat će manje financijski održivi i za osiguravatelje i za osiguranike. Kako bismo zaustavili taj negativan trend, moramo bolje podijeliti rizike, smanjiti rizik kako bismo privukli više privatnih sredstava i osigurali poticajno okruženje, primjerice radom na transparentnosti tržišta. Obvezujem se da ću raditi na boljoj ponudi instrumenata za upravljanje poljoprivrednim rizicima u svim državama članicama EU-a.

Preispitat ću i postojeće instrumente u okviru ZPP-a te procijeniti kako ih unaprijediti i povećati otpornost europskog poljoprivrednog sustava i smanjiti rizik za sudionike na tržištu. Prema mojem mišljenju, ZPP bi se trebao više usredotočiti na poticaje i instrumente kojima se potiče dugoročna prilagodba i otpornost poljoprivrednih gospodarstava, a osiguranje čini manje rizičnim i jeftinijim.

Osim instrumenata za upravljanje rizicima, ključni su alati za pripravnost i odgovor na krizu jer se čak ni najdjelotvornijim mjerama za sprečavanje i upravljanje rizicima ne mogu izbjeći krize i šokovi koje poljoprivrednici ne mogu sami prebroditi, bez obzira na to jesu li klimatske, okolišne, (geo)gospodarske ili (geo)političke prirode. To je jasno navedeno u preporukama iz strateškog dijaloga o budućnosti poljoprivrede EU-a.

Budem li potvrđen kao povjerenik, nastavit ću produbljivati nedavne napore u okviru Europskog mehanizma za pripravnost i odgovor na krize u području sigurnosti opskrbe hranom kao ključnog doprinosa strategiji pripravnosti Unije kad je riječ o opskrbi hranom i sigurnosti opskrbe hranom. U tom kontekstu radujem se predstojećem Niinstičovu izvješću o poboljšanju europske civilne i obrambene pripravnosti, u okviru koje bi sigurnost opskrbe hranom trebalo smatrati ključnom sastavnicom pripravnosti.

Kad je riječ o odgovoru, izvanredne mjere zajedničke organizacije tržišta i pričuva za poljoprivredu pružili su pravodobnu potporu poljoprivrednicima u EU-u koji se suočavaju s nizom okolnosti koje utječu na njihovu gospodarsku održivost, od poremećaja na tržištu uzrokovanih geopolitičkim okolnostima do borbe protiv širenja bolesti životinja i posljedica dosad nezabilježenih ekstremnih nepovoljnih vremenskih uvjeta i prirodnih katastrofa. Vjerujem da su instrumenti za upravljanje krizama važan pokazatelj brige javnih tijela i europske solidarnosti s našim poljoprivrednicima. Dugoročno se moramo pobrinuti za to da upravljanje krizama i pripravnost ne sprečavaju poljoprivrednike u donošenju strategija upravljanja rizicima na svojim poljoprivrednim gospodarstvima, npr. prelazak na otpornije poljoprivredne prakse.

Također će biti vrlo važno uložiti još veće napore kako bi naš poljoprivredni sektor postao otporniji na klimatske promjene, a posebno na ekstremne vremenske uvjete kao što su poplave i suše, ali i na ukupno zagrijavanje i promjene u obrascima oborina. Poljoprivredni sektor koji uključuje otpornu vodoopskrbu nije samo opcija, nego i potreba i blisko ću surađivati s povjerenicom za okoliš, otpornost vodoopskrbe i konkurentno kružno gospodarstvo kako bismo osmislili strategiju za otpornost vodoopskrbe, kojom će se poljoprivrednicima pružiti pomoć u pametnom upravljanju vodnim resursima.

Potpورا u okviru ZPP-a i dalje je ključna za mjere za poboljšanje zdravlja tla (s pozitivnim učincima na ograničavanje erozije ili stvaranje apsorpcijskog učinka koji pomaže u rješavanju problema viška vode i suše), za održavanje i stvaranje obilježja krajobraza koja imaju ublažavajuće učinke te za ulaganje u bolju infrastrukturu za navodnjavanje i ponovnu upotrebu vode, za potporu preciznoj poljoprivredi te za otpornije usjeve i sorte. Trebalo bi primjenjivati nove pristupe pitanju krajobraza. Slično tome, veća uloga savjetodavnih usluga u cijelom EU-u ključna je za potporu poljoprivrednicima koji primjenjuju otpornije prakse i sustave prilagođene lokalnoj geografskoj i klimatskoj izloženosti. Time bi se stvorilo okruženje u kojem svi imaju koristi jer bi osiguranje poljoprivrednih gospodarstava postalo privlačnije.

Trebali bismo nagraditi poljoprivrednike koji doprinose zaštiti i obnovi usluga ekosustava. Iako će nam to biti cilj za razdoblje nakon 2027., države članice već su sada uvelike napredovale u tom smjeru, primjerice putem takozvanih ekoshema te upotrebom instrumenata u području agrikološke i klimatske politike.

Smatram da su temeljitije promjene potrebne u najranjivijim regijama. Morat ćemo zajednički predvidjeti dugoročne učinke klimatskih promjena, posebno na vodne resurse, i pobrinuti se da sektor postigne dugoročnu otpornost. To podrazumijeva diversifikaciju ili transformaciju poljoprivrednih gospodarstava, razvoj novih tržišta te prije svega istraživanje i inovacije. Možete računati na to da ću se posvetiti tim pitanjima.

6. Posljednjih godina i desetljeća poljoprivredni sektor ulaže velike napore, među ostalim ciljanom potporom u okviru ZPP-a, kako bi postao ekološki i klimatski prihvatljiviji. Poljoprivreda već sada znatno doprinosi provedbi ciljeva EU-a u području klime, bioraznolikosti i okoliša te će to nastaviti činiti i u budućnosti, uzimajući u obzir socioekonomsku stvarnost, konkurentnost i profitabilnost poljoprivrednog i prehrambenog sektora. Kako namjeravate podržati poljoprivrednike tijekom tog neophodnog procesa promjene? Može li se to učiniti u okviru postojećeg ZPP-a? S obzirom na to da je potrebno sve više ulagati kako bi se poljoprivrednom sektoru osigurala održivost, smatrate li da je ZPP-u potrebno namijeniti veći proračun i kako biste osigurali dostatna financijska sredstva? Prema Vašem mišljenju, koji bi drugi javni i privatni instrumenti mogli pomoći poljoprivrednicima u pružanju javnih usluga?

Moramo zajedno raditi na dugoročnoj konkurentnosti i održivosti poljoprivrednog sektora te poštovati ograničenja našeg planeta. Taj cilj možemo postići samo ako zajedno radimo na trima dimenzijama održivosti: gospodarstvu, okolišu i klimi te socijalnoj dimenziji. Budući da su te tri dimenzije isprepletene, nećemo uspjeti ako jednoj budemo davali prednost, a druge pritom ne usmjerimo na pravi put. To je jedini način da se omoguće održivost sektora, dugoročna sigurnost opskrbe hranom za europske građane obilnom opskrbom raznolikom, kvalitetnom i cjenovno pristupačnom hranom te održivo upravljanje prirodnim resursima i uspješna ruralna područja.

Budem li potvrđen kao povjerenik, namjeravam nastaviti raditi na onome što je dosad postignuto u okviru strateških planova ZPP-a i inicijativama u okviru zelenog plana, uvažavajući napore koje su uložili poljoprivrednici i nacionalne uprave. Kao što je Europski revizorski sud nedavno potvrdio u svojem izvješću o

strateškim planovima u okviru ZPP-a od 30. rujna 2024., „zelena struktura” Uredbe o strateškim planovima u okviru ZPP-a za razdoblje 2023. – 2027. omogućuje veće ambicije u području okoliša i klime u okviru ZPP-a, ali taj potencijal treba bolje iskoristiti u nacionalnim planovima. Stoga ću podupirati države članice učinkovitoj provedbi njihovih strateških planova u okviru ZPP-a i čvrsto se obvezati na uklanjanje nedostataka i učinkovito korištenje stečenih iskustava, novih dokaza i povratnih informacija dionika, u suradnji s Europskim parlamentom i državama članicama.

Međutim, smatram da su strateški planovi ZPP-a prikladan alat za integrirano ostvarivanje ciljeva politike ZPP-a jer ih države članice koriste za pripremu i pružanje odgovora koji su prilagođeni izazovima na njihovim državnim područjima. ZPP, kao najveći izvor financijskih sredstava EU-a u području okoliša, može povezati proizvodnju i prirodu. To je rezultiralo većim ambicijama u nekoliko područja jer je 32 % sredstava ZPP-a namijenjeno ciljevima u području klime, okoliša i dobrobiti životinja (gotovo 97 milijardi EUR dodijeljenih sredstava iz planova u okviru ZPP-a za razdoblje 2023. – 2027.).

Za razliku od drugih gospodarskih sektora, poljoprivredna proizvodnja temelji se na prirodi i ekosustavima i s njima je neodvojivo povezana. Poljoprivreda ima pozitivne vanjske učinke i na druge sektore, na primjer održavanje krajobraza, gospodarske aktivnosti na udaljenim ruralnim područjima i pozitivni doprinosi bioraznolikosti u okviru određenih poljoprivrednih praksi. Potrebno ih je održati. Istodobno moramo smanjiti negativne vanjske učinke drugih sektora, održivo upravljati prirodnim resursima i prema potrebi ih obnoviti. Zdravlje tla, prilagodba klimatskim promjenama, oprašivanje, ravnoteža hranjivih tvari, dekarbonizacija te održiva upotreba pesticida, gnojiva i njihovih alternativa, samo su neki od elemenata ključnih za dugoročnu održivost. U mnogim slučajevima potrebne su korjenite promjene u upravljanju kako bi se ostvario cilj prilagodbe klimatskim promjenama.

Ne smijemo zaboraviti cilj ZPP-a za osiguravanje primjerenog životnog standarda poljoprivrednog stanovništva i osiguravanje dostupnosti opskrbe po razumnim cijenama, kako je utvrđeno u članku 39. Ugovora. Moramo izvući pouke iz onoga što su poljoprivrednici iznijeli na prosvjedima u proljeće kako bismo osmislili i primijenili novi pristup za postizanje održivosti i potporu poljoprivrednicima u dekarbonizaciji i očuvanju bioraznolikosti.

Smatram da ima prostora za ostvarivanje pozitivnih okolišnih i socijalnih rezultata putem nagrada i poticaja za usluge ekosustava. Kako bismo ostvarili sve te ambicije, morat ćemo i bolje usmjeriti potporu. Sustav nagrada i poticaja za usluge ekosustava bit će važan za ostvarivanje pozitivnih okolišnih i socijalnih rezultata. Kad govorimo o budućem proračunu EU-a, moramo osigurati da ZPP bude pravilno usmjeren i uspostaviti odgovarajuću ravnotežu između poticaja, ulaganja i propisa. U tom će kontekstu posebno procijeniti, među ostalim, najbolje opcije za uvjete za plaćanja u okviru ZPP-a i obratiti posebnu pozornost na zakonodavne inicijative u drugim područjima koje bi mogle utjecati na poljoprivredni sektor.

U strateškom dijalogu o budućnosti poljoprivrede EU-a zaključeno je da je za postizanje ciljeva EU-a u pogledu poljoprivrede i proizvodnje hrane, ruralnog razvoja, klimatske neutralnosti i obnove bioraznolikosti potrebno učinkovito djelovati i reagirati kako bi se ostvarili prioritetni ciljevi, posebno u pogledu jačanja konkurentnosti, otpornosti i održivosti poljoprivrednog sektora, prehrambene neovisnosti EU-a i uvođenja stvarnih promjena u našim ruralnim zajednicama.

S obzirom na izazove europske poljoprivrede u pogledu tranzicije i prilagodbe, moramo izaći iz okvira ZPP-a kako bismo pridonijeli financiranju tranzicije i smanjenju njezina rizika. Mnogi su poljoprivrednici voljni ulagati i provoditi promjene, ali se ne mogu financirati iz komercijalnih izvora. Taj manjak u financiranju, procijenjen na 62 milijarde EUR (2022.), posljednjih se godina povećao, pri čemu su određene skupine (kao npr. mali i mladi poljoprivrednici) u posebno nepovoljnom položaju. Razlika je znatna i kad je riječ o „zelenim ulaganjima” jer se njima ne ostvaruje neposredan povrat ulaganja. Namjeravam blisko surađivati s Europskom investicijskom bankom kako bi se maksimalno povećali izvori javnih ulaganja uz istodobno iskorištavanje i smanjenje rizika privatnog kapitala. Također ću poticati države članice da bolje iskoriste financijske instrumente u okviru ZPP-a te potporu za najsuvremenije inovacije i prijenos znanja.

Dodatno ću istražiti nove poslovne modele i mogućnosti za dodatne izvore prihoda za poljoprivrednike, koji proizlaze iz klimatski neutralnog gospodarstva koje pozitivno utječe na prirodu, na primjer biogospodarstvo (iskorištavanje ostataka, otpada ili biomase) ili certificiranje sekvestracije ugljika u poljoprivredi i biološke raznolikosti (ugljični krediti i prirodni krediti). Poljoprivrednici mogu diversificirati svoje prihode i ako prijeđu na proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. U našim naporima moramo surađivati i dijeliti odgovornost i s industrijom hrane i pića i potrošačima. Kad je riječ o proizvodnji sirovina, prehrambena industrija ovisi o poljoprivrednicima, stoga je za taj sektor iznimno važan zdrav, održiv i otporan poljoprivredni sektor. Taj bi sektor

stoga trebao pravedno doprinijeti nagrađivanju poljoprivrednika koji proizvode poljoprivredne proizvode na održiviji način.

7. Koji su Vaši planovi za razvoj sektora stočarstva uz istodobno doprinošenje akcijskom planu za klimu? Kako biste potaknuli inovacije u tom području? Kako biste osigurali dosljednu i učinkovitu provedbu zakonodavstva čiji je cilj smanjenje emisija koje utječu na sektor stočarstva i kako biste izbjegli čitav niz pravnih aspekata i dodatno administrativno opterećenje za poljoprivrednike?

Broj stoke u EU-u smanjio se u posljednjih deset godina za 7,8 %, ali to smanjenje nije ravnomjerno u cijelom EU-u. U odnosu na 2013., broj goveda 2023. smanjio se za 5 %, svinja za 6 %, ovaca za 9 % i koza za 15 %.

Omogućavanje održivog i konkurentnog stočarstva u EU-u nije samo poljoprivredni prioritet, već strateški cilj koji se povezuje sa širim ciljevima okolišne, socijalne i gospodarske održivosti. To je ključni stup poljoprivredno-prehrambenog sustava EU-a koji doprinosi sigurnosti opskrbe hranom, zapošljavanju na ruralnim područjima te očuvanju raznolikih i lijepih krajobraza Europe i njezine kulturne baštine. Ako se temelji na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, može imati glavnu ulogu u očuvanju vitalnosti ruralnih područja. U planinskim regijama i na područjima s prirodnim ograničenjima stočarstvo je često jedina održiva gospodarska djelatnost. Bez nje ta bi se područja mogla suočiti s napuštanjem zemljišta, većom depopulacijom, gubitkom radnih mjesta i gospodarskom stagnacijom. Istodobno, stočarstvo ima dobro poznate učinke na klimu i okoliš (vodu, zrak, tlo i prirodu) koje moramo smanjiti.

Namjeravam poboljšati uspješnost sektora stočarstva u pogledu gospodarske, okolišne i socijalne održivosti, i to pružanjem povoljnog okvira u okviru ZPP-a, u skladu s drugim politikama, posebno onima koje se odnose na klimu i okoliš. Pobrinit ću se da se to učini holistički i da rezultira jasnim vodećim načelima koja treba provesti na razini poljoprivrednog gospodarstva i u cijelom lancu opskrbe. Kontinuirano ću raditi na smanjenju administrativnog opterećenja za poljoprivrednike.

Iako se emisije iz poljoprivrede u EU-u u posljednja dva desetljeća blago smanjuju i očekuje se da će se taj trend nastaviti, sektor stočarstva mora nastaviti s prelaskom na održivije prakse. Isto tako, važno je naglasiti da su određena područja ugrožena zbog uzgoja stoke i da je potrebno poduzeti mjere kako bi se ponovno uspostavila ravnoteža. Za to je potreban sveobuhvatan pristup, a ZPP bi državama članicama trebao i dalje pružati alate za suočavanje s tim izazovima, npr. promicanje održivih praksi, stvaranje alternativnih poslovnih modela, potpora istraživanju i razvoju te uvođenje novih tehnologija.

Primjerice, sustavi s pašnjacima pružaju višestruke okolišne usluge. Preživaci za ispašu prirodna su rješenja koja reguliraju biomasu travnjaka, smanjuju rizik od šumskih požara i pridonose skladištenju ugljika u tlu. Pašne životinje pomažu u održavanju zdravlja ekosustava jer povećavaju plodnost tla vraćanjem organskih tvari i dušika. Ispašom se potiče i biološka raznolikost, na primjer stajsko gnojivo stvara staništa za kukce i ptice. Nadalje, stočarski sustavi temeljeni na travi pridonose sekvencijama ugljika u tlu i imaju ulogu u ublažavanju klimatskih promjena. Sustavi ekstenzivnog stočarstva također su održivi način proizvodnje hrane na područjima na kojima proizvodnja usjeva nije održiva, što dodatno povećava njihovu važnost u prilagodbi klimatskim promjenama. Tržišta trebaju podupirati i nagrađivati te održive prakse.

Od ključne su važnosti prilagođeni pristupi koji uzimaju u obzir lokalne uvjete, poljoprivredne prakse i gospodarsku situaciju.

Iako je već mnogo učinjeno na tom planu, potrebno je dodatno smanjiti emisije. Započet ćemo s poboljšanjem mjerenja emisija stakleničkih plinova na razini poljoprivrednih gospodarstava i na nacionalnoj razini kako bismo dobili konsolidirane podatke na razini EU-a. Moramo bolje naglasiti utjecaj dobre prakse na smanjenje poljoprivrednih emisija jer ih tržišta i nacionalni inventari stakleničkih plinova ne prepoznaju u dovoljnoj mjeri. Uz to, tehnološke inovacije imat će ključnu ulogu u toj tranziciji. Za smanjenje ekološkog otiska stočarstva ključni će biti precizna poljoprivreda, namjenski programi uzgoja, poboljšane prakse u području zdravlja životinja, dodaci hrani za životinje zahvaljujući kojima se smanjuje izlučivanje metana, upravljanje stajskim gnojem, integrirano upravljanje ispašom i inovativna rješenja za hranu za životinje. Posebno ću se posvetiti programu za istraživanje i inovacije koji je u tijeku i pobrinut ću se da njegovi obećavajući rezultati budu dostupni svima. Ti klimatski prihvatljivi pristupi trebali bi se primjenjivati na terenu.

Postoji nekoliko vodećih načela za budućnost tog sektora: znanstveni dokazi, savjetovanja s dionicima i tehnološke inovacije. Pri osmišljavanju dugoročnih planova za taj sektor pobrinut ću se da se rasprave vode na temelju pouzdanih znanstvenih dokaza kako bi se političke odluke temeljile na činjenicama te kako bi se svi dionici

(poljoprivrednici, potrošači, civilno društvo, znanstvenici i oblikovatelji politika) uključili u oblikovanje budućnosti sektora, a inovacije se primjenjivale u praksi.

Kao što sam već spomenuo, budem li potvrđen kao povjerenik, pripremit ću viziju za poljoprivredu i hranu u prvih 100 dana novog mandata i nadovezati se na preporuke strateškog dijaloga. Budućnost stočarstva bit će sastavni dio toga. Podupiranjem inovacija i promicanjem prilagođenih rješenja možemo izgraditi otpornu i održivu budućnost stočarstva u EU-u.

Pitanje Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane:

8. Kako ćete ostvariti ekološke i klimatske ciljeve (staklenički plinovi, uključujući metan), a pritom osigurati gospodarsku i socijalnu održivost poljoprivrednika EU-a, kao i njihovu ulogu u jamčenju sigurnosti opskrbe hranom u EU-u? Možete li dati više pojedinosti o predloženom sustavu ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima za programe certificiranja održivosti u cilju usklađivanja metodologija za procjenu održivosti poljoprivrednih gospodarstava? Na kojim kriterijima će se taj sustav temeljiti? Kako će doprinijeti smanjenju administrativnog opterećenja sektora? Kako namjeravate ostvariti cilj EU-a za ekološku poljoprivredu za 2030.? Kako namjeravate surađivati s povjerenikom za zdravlje i dobrobit životinja na pristupu „jedno zdravlje” i na zakonodavnom okviru za održive prehrambene sustave? Kada je riječ o potonjem, namjeravate li uključiti taj prijedlog u godišnji program rada Komisije za 2025.? Kako ćete osigurati da se tim zakonodavnim okvirom obuhvati cijeli niz dionika i zauzme integrirani pristup u promicanju održivosti u cijelom lancu vrijednosti, od poljoprivrede preko smanjenja rasipanja hrane do dobrobiti životinja i zdravije održive prehrane te visokokvalitetne hrane?

S obzirom na utjecaj poljoprivrede i prehrambenih sustava na klimu i okoliš, potreban nam je zajednički dosljedan pristup načinu na koji različiti dijelovi prehrambenog sustava doprinose klimatskim ciljevima i suočavaju se s izazovima povezanim s okolišem. Poljoprivreda, kao i svi drugi sektori, mora odraditi svoj dio posla. Proizvodnja hrane temelji se na prirodi i ekosustavima i s njima je čvrsto povezana. Bez zdravog tla nema prihoda za naše poljoprivrednike.

Kako bi se postigli okolišni i klimatski ciljevi, potrebno je staviti veći naglasak na poticaje i ulaganja kako bi se postigla odgovarajuća ravnoteža između poticaja, ulaganja i propisa. Stoga se namjeravam nadovezati na bitne rezultate u području okoliša i klime koji su ostvareni u sklopu aktualnog okvira za potporu ZPP-u te odobrenih ili predloženih propisa u području okoliša i klime, uključujući Uredbu o obnovi prirode. Za potrebe same poljoprivrede moramo učinkovito osigurati plodnost tla, smanjiti gubitak hranjivih tvari te vratiti bioraznolikost i njezine usluge, bez kažnjavanja poljoprivrednika.

U okviru ZPP-a dodatnu pozornost trebalo bi posvetiti emisijama, prije svega poboljšanjem mjerenja emisija stakleničkih plinova na nacionalnoj razini i na razini poljoprivrednih gospodarstava, kako bismo dobili konsolidirane podatke na razini EU-a. Moramo bolje naglasiti utjecaj prakse na smanjenje poljoprivrednih emisija jer su u tom području već uloženi brojni naponi, a tržišta i nacionalni inventari stakleničkih plinova ne priznaju ih u dovoljnoj mjeri. Drugo, za smanjenje emisija u poljoprivredi, uključujući metan, bit će potrebno ojačati određene alate u okviru ZPP-a i dodatno usmjeriti potporu na određena područja ili uzgoj životinja te na inovacije u gospodarenju stajskim gnojivom.

Postoje prilike za ekološki i gospodarski održivu poljoprivredu, kao što je vidljivo u ekološkom sektoru. Čvrsto sam uvjeren u potencijal tog sektora u EU-u i namjeravam nastaviti pratiti njegov razvoj. Sadašnjim strateškim planovima u okviru ZPP-a već se predviđaju znatna potpora i ambiciozni ciljevi za ekološki sektor. Bit će važno zadržati potporu kako bi se olakšao prelazak na ekološku poljoprivredu i njezino održavanje. Moramo voditi računa i o podupiranju razvoja tržišne potražnje za ekološkim proizvodima i poticanju potrošnje, primjerice promotivnom politikom ili izmjenom pravila o javnoj nabavi.

Zdravlje ljudi, životinja, bilja i okoliša snažno je povezano, kako je navedeno u pristupu „jedno zdravlje”. Sve je potrebniji holistički pristup kako bi se očuvala dugoročna otpornost prehrambenog sustava EU-a, a taj dugoročni cilj moramo ostvariti novim pristupom održivosti, kako je preporučeno i u strateškom dijalogu. Umjesto novih zakonodavnih prijedloga, svoje ciljeve možemo ostvariti boljom provedbom i izvršenjem postojećeg zakonodavstva uz poticaje i nove tržišne alate za promicanje promjena. Pritom namjeravam blisko surađivati s povjerenikom za zdravlje i dobrobit životinja, povjerenikom za ribarstvo i oceane, povjerenicom za okoliš, otpornost vodoopskrbe i konkurentno kružno gospodarstvo, povjerenikom za klimu, nultu neto stopu emisija i čisti rast te drugima.

Od ključne će važnosti biti pragmatičan pristup odozdo prema gore te uvažavanje specifičnih potreba poljoprivrednika. Namjeravam surađivati i s poljoprivrednicima, svim akterima u lancu opskrbe hranom, predstavnicima potrošača i znanstvenicima na razvoju usklađene procjene održivosti na poljoprivrednim gospodarstvima - riječ je o sustavu ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima. Oslanjajući se na postojeće javne i privatne sustave i uzimajući u obzir situaciju na poljoprivrednim gospodarstvima, to može pomoći poljoprivrednicima da jednokratno evidentiraju podatke o održivosti, čime se smanjuje administrativno opterećenje i povećava sposobnost poljoprivrednika da usporede svoje rezultate u pogledu održivosti i time uklone napetosti među različitim aspektima održivosti. To bi mogao biti temelj za potencijalne javne ili privatne programe održivosti, kako je navedeno u izvješću o strateškom dijalogu. Uspostava sustava ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima na razini EU-a u poljoprivredno-prehrambenom sektoru bit će alat koji će poljoprivrednike potaknuti da se uključe u održive prakse i da to i dokažu kako bi ostvarili veće prihode na tržištu.

U strateškom dijalogu utvrđeno je i da je promicanje uravnoteženije prehrane ključno za zdravlje i dobrobit građana. Budem li potvrđen, surađivat ću s povjerenikom za zdravlje i dobrobit životinja kako bismo ostvarili rezultate u tom području, poštujući pritom ograničenja nadležnosti EU-a u pogledu potrošnje hrane. Osim toga, hrana ima snažnu socijalnu i kulturnu dimenziju: nacionalna i regionalna tijela najpogodniji su akteri jer su odgovorni za obrazovanje, javno zdravlje i oporezivanje, a to su ključni elementi u promicanju održive i zdrave prehrane. Međutim, EU može u više područja dodati vrijednost te poduprijeti ili dopuniti te napore.

Odlučan sam provoditi program EU-a za promicanje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda uz opću potporu država članica i Europskog parlamenta.

Nadalje, odlučan sam nastaviti i povećati učinkovitost programa EU-a u školama jer je to jedan od jedinstvenih instrumenata na razini EU-a koji dopire do najvažnije ciljne publike, a to su školarci, koji mogu uživati u različitim zdravim poljoprivrednim proizvodima, kao što su voće i povrće te mliječni proizvodi, ali i naučiti više o poljoprivredi, okolišu i uravnoteženoj prehrani. Nadalje, propisi EU-a o javnoj nabavi omogućuju javnim tijelima zaduženima za nabavu hrane da uzmu u obzir određene kriterije održivosti. I u tom se pogledu obvezujem surađivati s izvršnim potpredsjednikom za prosperitet i industrijsku strategiju te povjerenikom za zdravlje i dobrobit životinja.

Veća dobrobit životinja iz uzgoja ima konkretne koristi za poljoprivrednike, prvenstveno ublažavanje rizika od izbivanja bolesti i smanjenje upotrebe lijekova, što će utjecati na smanjenje antimikrobne rezistencije, morbiditeta i smrtnosti te veću profitabilnost stočarstva. Trenutačni ZPP pomaže poljoprivrednicima da ostvare veće razine dobrobiti i zdravlja životinja. Budem li potvrđen kao povjerenik, blisko ću surađivati s povjerenikom za zdravlje i dobrobit životinja, prvenstveno na modernizaciji pravila o dobrobiti životinja u skladu sa znanstvenim, okolišnim, gospodarskim i socijalnim čimbenicima.

Kad je riječ o rasipanju hrane, budem li potvrđen kao povjerenik, zajedno s povjerenicom za okoliš i povjerenikom za zdravlje i dobrobit životinja obvezujem se da ću ubrzati napredak EU-a prema cilju održivog razvoja br. 12.3 o tome da se prepolovi globalno rasipanje hrane na maloprodajnoj i potrošačkoj razini te smanji gubitak hrane do 2030., čime će se riješiti pitanje uključivanja rasipanja i gubitka hrane u sva relevantna područja politike, uključujući poljoprivredu. Podupirat ću uvođenje novih mjera za smanjenje rasipanja i gubitka hrane.

Pitanje Odbora za ribarstvo

9. Kako ćete prilikom provedbe svojeg portfelja u obzir uzeti važnost sektora ribarstva i akvakulture EU-a, njihov doprinos prehrambenoj neovisnosti EU-a i zaštiti morskih ekosustava u kratkoročnom i dugoročnom razdoblju?

Sektor ribarstva i akvakulture temelj je mnogih zajednica u cijeloj Europi i ima ključnu ulogu u sigurnosti opskrbe hranom te u zapošljavanju i gospodarskoj aktivnosti u brojnim regijama.

Unatoč tome uvozimo gotovo 70 % svih proizvoda ribarstva i akvakulture koji se konzumiraju u EU-u. Europska proizvodnja u akvakulturi i dalje je relativno niska i stabilna unatoč njezinu golemom potencijalu.

Budem li potvrđen kao povjerenik, blisko ću surađivati s povjerenikom za ribarstvo i oceane kako bih osigurao da se u okviru vizije za poljoprivredu i hranu uzimaju u obzir ribarstvo i akvakultura. Suradivat ćemo i s izvršnim potpredsjednikom za koheziju i reforme kako bismo povećali privlačnost ruralnih i obalnih područja za sadašnje i buduće generacije.

Kako bi se zajamčila sigurnost opskrbe hranom, EU treba promicati konkurentan, održiv i otporan sektor ribarstva i akvakulture te očuvati vitalnost naših ruralnih, obalnih i riječnih područja. Moramo imati na umu i da ono što se događa na kopnu snažno utječe na mora. Na primjer, gubitak hranjivih tvari jednako negativno utječe na poljoprivredu kao i na oceane, što podrazumijeva troškove za ribarstvo i turizam. Čvrsto vjerujem da bismo trebali odabrati holistički pristup prehrambenom sustavu općenito i obuhvatiti poljoprivredu, ribarstvo i akvakulturu. Potrošači imaju ključnu ulogu u toj tranziciji. Cijena je i dalje ključan faktor pri donošenju odluka o potrošnji. Važno je stvoriti odgovarajuće poticajno okruženje u kojem tržište nagrađuje održivije prakse. Za lakši prelazak na održivost potrebno je dodatno poraditi na informiranju potrošača, stoga moramo surađivati u područjima kao što je detaljno označivanje podrijetla.